

CALLUNA

Akcred. nr. 1959
Kontroll
ISO/IEC 17020 (C)

Naturvärdesinventering (NVI)

Vid Bjärsjöholm (Ystads kommun), 2020

Kompletterande inventering för Hansa PowerBridge

OM RAPPORTEN:

Titel: Naturvärdesinventering (NVI) – Vid Bjärsjöholm (Ystads kommun), 2020. Kompletterande inventering för Hansa PowerBridge.

Versionsdatum: 2020-06-26

Rapporten bör citeras såhär: Nilsson, S. & Sandsten, H. (2020). *Naturvärdesinventering (NVI) – Vid Bjärsjöholm (Ystads kommun), 2020. Kompletterande inventering för Hansa PowerBridge*. Calluna AB.

Foton i rapporten: Staffan Nilsson © Calluna AB

Omslag: bilden föreställer Bergsjöholmsvägen, med betesmark på den norra (högra) sidan och åkermark på den södra (vänstra sidan). Rakt fram ligger lövskogsdungen vid Bjärsjöholm.

OM UPPDRAGET:

Utfört av: Calluna AB (organisationsnummer: 556575-0675)
Adress huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping
Hemsida: www.calluna.se
Telefon (växel): +46 13-12 25 75

På uppdrag av: Svenska Kraftnät (Adress: Sturegatan 1, 172 24 Sundbyberg)

Beställarens kontaktperson: Sofie Bydell

Projektledare: Håkan Sandsten (Calluna AB)

Rapportförfattare: Staffan Nilsson & Håkan Sandsten (Calluna AB)

Ansvarig utredare: Håkan Sandsten (Calluna AB)

Inventering: Staffan Nilsson (Calluna AB)

Kartor: Axel Linder (Calluna AB)

Kvalitetssäkring: Håkan Sandsten (Calluna AB)

Intern projektkod: HSN0068

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	5
2.1	Vad är en naturvärdesinventering?.....	5
2.2	Bakgrund, förutsättningar och uppdragets syfte	5
3	Metod och genomförande	7
3.1	Metodbeskrivning.....	7
3.2	Tidpunkt för arbetet och utförande personal.....	8
3.3	Informationskällor och referenslitteratur	8
3.4	GIS och fältdatafångst	9
4	Resultat	10
4.1	Allmän beskrivning av inventeringsområdet	10
4.2	Skyddad natur och övrig känd kunskap om området.....	11
4.3	Naturvärdesobjekt.....	11
4.4	Arter	13
4.5	Generellt biotopskydd (7 kap 11 § MB)	16
5	Slutsatser	18
5.1	Diskussion	18
5.2	Naturvärdesinventeringens resultat i relation till skadelindringshierarkin	18
5.3	Behov av ytterligare inventeringar	19
	Referenser	20
	Bilaga 1 – Metodbeskrivning NVI (SIS standard)	21
	Bilaga 2 – Objektförteckning NVI	25
	Bilaga 3 – Naturvårdsarter	34

1 Sammanfattning

I detta uppdrag har Calluna AB utfört en naturvärdesinventering av ett 48 ha stort område beläget mellan Bjärsjöholm och Ystad. Bakgrunden till inventeringen är att Svenska kraftnät planerar för en ny markkabel mellan Hurva kraftstation i Hörby kommun och Tyskland. En naturvärdesinventering har tidigare utförts inom utredningskorridoren (Nilsson & Sandsten 2018) men sedan dess har ett nytt alternativ tillkommit nordväst om Ystad.

Uppdraget har utförts enligt SIS standard för naturvärdesinventeringar. Inventeringen utfördes på fältnivå med detaljeringsgrad medel, samt med tillägget generellt biotopskydd. Fältinventering utfördes den 21 april 2020. Naturvärdesinventeringen utgör ett stöd för bedömningen enligt miljöbalken 3 kap 3 §. Genom att ta hänsyn till områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, bidrar man till att uppfylla miljöbalkens krav, Sveriges internationella åtaganden samt de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen.

Naturen i inventeringsområdet består i huvudsak av jordbruksmark. Åkrar upptar merparten av området men det ingår även en öppen betesmark hävdad av nötkreatur. Ett antal småbiotoper ligger utspridda i jordbrukslandskapet, inklusive en allé med grova askar, en trädridå med ihåliga ekar och bokar, några stengården med buskridåer, samt tre grävda småvatten. Därutöver ingår mindre delar av ett par lövdungar vid Bjärsjöholm.

Vid inventeringen avgränsades totalt 9 naturvärdesobjekt (omfattande 6,4 ha av inventeringsområdets totalt 48 ha). Av dessa objekt uppvisade inga *högsta naturvärde* (naturvärdesklass 1), 3 stycken *högt naturvärde* (naturvärdesklass 2) och 6 stycken *påtagligt naturvärde* (naturvärdesklass 3).

Totalt registrerades 20 objekt som omfattas av generellt biotopskydd under inventeringen. Vanligast förekommande var äldre odlingsrösen som ligger utspridda i betesmarken. Därutöver förekommer tre småvatten, några stengården, ett par alléer, ett par diken och en åkerholme.

Vid Callunas inventering noterades 6 relevanta naturvårdsarter. Vid utsök från Analysportalen tillkom inga ytterligare naturvårdsarter i området. Tre av naturvårdsarterna är rödlistade; ask som starkt hotad (EN) och desmeknopp och gulsparv som nära hotad (NT). Dessutom finns goda förutsättningar för vedlevande insekter och det förekommer sannolikt ytterligare rödlistade arter inom denna artgrupp.

Callunas inventering och utdrag från ArtDatabanken visar på förekomst av 1 skyddad art enligt Artskyddsförordningen (2007:845). Detta är gulsparv, som är en prioriterad fågelart enligt Naturvårdsverkets rekommendation.

De högsta naturvärdena i inventeringsområdet utgörs av de trädmiljöer som uppvisar högt naturvärde (klass 2). Det handlar om en del av lövskogsdungen vid Bjärsjöholm, trädridån mellan betesmarken och åkern, samt allén längs Bergsjöholmsvägen. Här förekommer grova ädellövträd med död ved, håligheter och mulm. Klass 1 och 2 är objekt som har så höga naturvärden att de skulle kunna ingå i naturreservat med syfte att bevara biologisk mångfald.

Ifall kabelns slutgiltiga sträckning berör värdefulla miljöer med särskilt skyddsvärda träd rekommenderar Calluna att det utförs en fördjupad inventering av vedlevande insekter. Särskilt skyddsvärda träd definieras av Naturvårdsverket som:

- Jätteträd: träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd
- Mycket gamla träd: gran, tall, el och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år
- Grova hålträd: träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstam
- Både levande och döda träd ingår i definitionen och då även döda liggande träd.

2 Inledning

2.1 Vad är en naturvärdesinventering?

Syftet med en naturvärdesinventering (förkortas NVI) är att beskriva och värdera naturmiljöer av betydelse för biologisk mångfald inom ett avgränsat område. Bedömningen av naturvärdet görs utifrån de två bedömningsgrunderna biotop (typ av naturmiljö) och arter. En NVI resulterar i avgränsningar av områden, naturvärdesklassningar, objektbeskrivningar, artlistor med noterade naturvårdsarter och skyddade arter, samt en övergripande rapport. Observera att listan över noterade naturvårdsarter inte är en lista över alla förekommande arter i området, för detta krävs särskilda artinventeringar.

En NVI kan utgöra en grund inför inventeringar av andra miljöaspekter än naturmiljö (t.ex. friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild och ekosystemtjänster), konsekvensbedömning med mera, men bedömningar av sådana värden ingår inte i NVI-resultatet.

Naturvärdesinventeringen omfattar inte heller en analys av ifall risk för att förbud enligt artskyddsförordningen kan föreligga. En sådan analys görs inom en artskyddsutredning. En NVI är dock ett användbart underlag till sådana bedömningar och ska om möjligt uppmärksamma om en sådan utredning behövs.

2.2 Bakgrund, förutsättningar och uppdragets syfte

Svenska Kraftnät planerar för en ny elförbindelse mellan Sverige och Tyskland, benämnd Hansa PowerBridge. Förbindelsen kommer att bestå av en nedgrävd markkabel. På den svenska sidan planeras kabeln utgå från Hurva kraftstation i Hörby kommun. Sträckningen avses därifrån löpa söderut via Sjöbo till Ystad, där landkabeln ska övergå i en sjökabel väster om Ystads tätort. En korridor längs hela landdelen av sträckan har naturvärdesinventerats under 2018 av Calluna AB (Nilsson & Sandsten 2018). Under samrådsprocessen har emellertid en alternativ utredningskorridor tillkommit nordväst om Ystad, invid Bjärsjöholm, som inte omfattats av tidigare inventering.

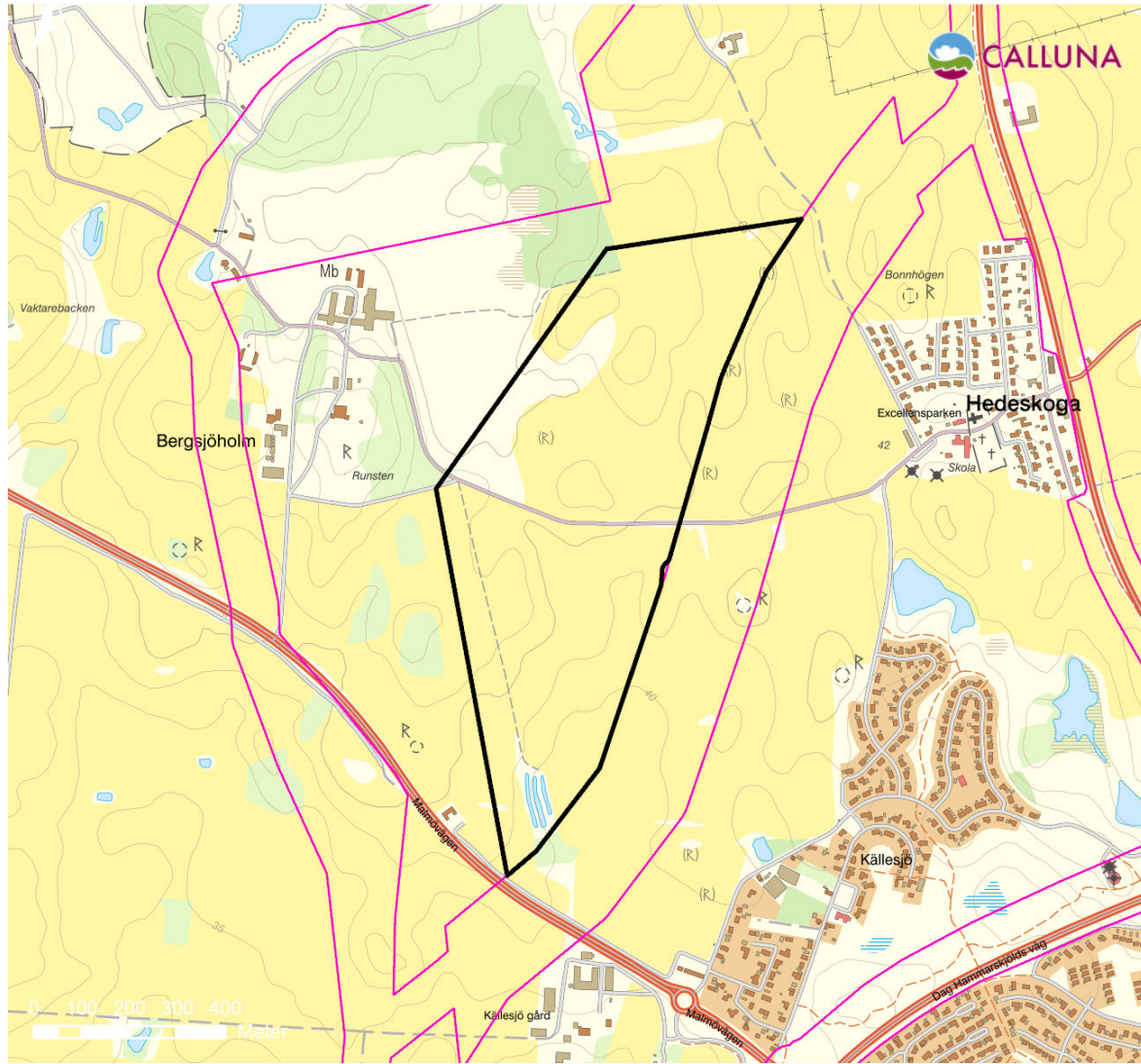
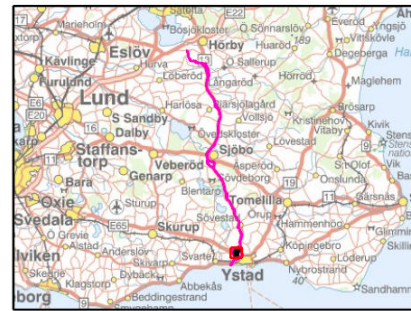
Naturkonsultföretaget Calluna AB har av Svenska kraftnät genom NEKTAB fått i uppdrag att göra en naturvärdesinventering (NVI) av den alternativa utredningskorridoren för Hansa PowerBridge intill Bjärsjöholm, i Ystads kommun. Området ligger i direkt anslutning till den korridor som inventerades 2018. Tidigare under 2020 har särskilt skyddsvärda och naturvårdsintressanta träd mätts in inom den alternativa utredningskorridoren (Ekdahl 2020).

Inventeringsområdet är beläget i ett öppet landskap sydost om Bjärsjöholm och nordväst om Ystad (Figur 1). Det omfattar 48 ha och består huvudsakligen av jordbruksmark i form av åker och betesmark. Ett par lövskogsdungar tangeras också av ytan och några grävda småvatten förekommer. Inom området bedrivs idag jordbruk.

Resultaten från denna naturvärdesinventering av området ska utgöra underlag för den fortsatta processen för miljökonsekvensbeskrivningen och ligga till grund för slutligt val av sträckning av markkabeln.

TECKENFÖRKLARING:

- Utredningsområde 2020
- Tidigare Utredningsområde

Figur 1. Kartan visar inventeringsområdets avgränsning och hur det ligger i förhållande till Bjärsjöholm i nordväst och Ystad i sydost, samt det tidigare inventerade utredningsområdet från 2018.

3 Metod och genomförande

3.1 Metodbeskrivning

Naturvärdesinventering

Inventeringen har utförts enligt SIS standard SS 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning". Metoden finns beskriven i sin helhet i standarden¹ och en kortfattad metodbeskrivning finns i Bilaga 1. Calluna är ackrediterade² av SWEDAC för NVI i stränder och terrestra naturtyper.

I detta uppdrag har inventeringen utförts på fältnivå med detaljeringsgrad medel. Inventeringen har utförts med de tillägg enligt standarden som redovisas i Tabell 1 nedan. Vattenmiljöer har inventerats översiktligt från land, men inte avseende vattenmassa och botten.

Tabell 1. De definierade tillägg som har markerats med X är de som har beställts och utförts i detta uppdrag. Metod och genomförande för beställda tillägg beskrivs separat.

Best.	Möjliga tillägg till NVI	Best.	Möjliga tillägg till NVI
☐	Naturvärdesklass 4	☐	Kartering av Natura 2000-naturtyp
☒	Generellt biotopskydd	☐	Detaljerad redovisning av artförekomst
☐	Värdeelement	☐	Fördjupad artinventering

Inventeringsområdet har avgränsats av beställaren till ett område som omfattar 48 ha och utgör en alternativ inventeringskorridor som kompletterar inventeringskorridorerna från 2018 (se Figur 1). Även det omkringliggande landskapet har dock studerats genom tillgängliga informationskällor.

Förstudien omfattade en genomgång av kända naturvärden i närområdet. En flygbildstolkning genomfördes där en preliminär bedömning av naturvärdesklass gjordes av områdets naturområden utifrån ortofoto och kända underlag. Detta material användes sedan som stöd vid avgränsning och klassning av objekt under fältarbetet.

I Bilaga 3 redovisas motiveringar till de egna naturvårdsarter som har använts vid naturvärdesbedömningarna inom inventeringsområdet vid Bjärsjöholm. Arters benämningar följer så långt det är möjligt SLU:s taxonomiska databas Dyntaxa (ArtDatabanken 2020). Alla hänvisningar till rödlistan gäller den senaste upplagan från 2020 (ArtDatabanken 2020).

Tillägg: Generellt biotopskydd

Uppdraget omfattar hela inventeringsområdet. Objekt som omfattas av generellt biotopskydd har identifierats och avgränsats. Biotopskyddade objekt redovisas i en karta. Som stöd i avgränsningarna användes Naturvårdsverkets vägledning för biotopskyddsområden (Naturvårdsverket 2012).

¹ Standarden kan köpas från SIS förlag: <https://www.sis.se/standardutveckling/tksidor/tk500599/sistk555/>.

² Calluna AB är ackrediterade av SWEDAC sedan december 2017 för naturvärdesinventeringar i stränder och terrestra naturtyper enligt SIS-standarderna för NVI. Calluna var det första företaget att ackrediteras för inventeringar enligt standarden. Ackrediteringen innebär att Calluna kontrolleras årligen och får visa att vi har personal med rätt kompetens samt rutiner, metoder och verktyg för att utföra NVI enligt standarden med god kvalitet.

3.2 Tidpunkt för arbetet och utförande personal

Arbete med flygbildstolkning, analys av GIS-underlag och utdrag av tidigare artobservationer genomfördes av ekolog Staffan Nilsson under april 2020.

Fältinventeringen utfördes den 21 april 2020 av ekolog Staffan Nilsson. Klassning av vattenmiljöer skedde i samråd med limnolog Håkan Sandsten. Inventering enligt tillägget generellt biotopskydd utfördes samtidigt som övriga inventeringar.

3.3 Informationskällor och referenslitteratur

Vid naturvärdesinventeringen har nedanstående informationskällor genomförts efter information om platsens tidigare kända naturvärden och skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken. Utsök från dessa källor genomfördes den 20 april 2020.

Utsökning av observationer av naturvårdsarter³ och skyddade arter från ArtDatabankens databaser gjordes för perioden 1980-2020. På så vis omfattas de landskapsomfattande inventeringar som har utförts i Skåne under senare tid, samtidigt som äldre fynd utesluts. Artutsöket har utförts med en buffert på 1 km kring inventeringsområdet, men endast fynd som bedömts vara av relevans för området redovisas i rapporten. Syftet med buffertzonen är att fånga upp fynd som rapporterats in med lägre geografisk noggrannhet samt arter kända från närområdet som potentiellt skulle kunna finnas även inom inventeringsområdet. Baserat på de aktuella arternas miljökrav och fyndens geografiska läge i förhållande till inventeringsområdet har arter som saknar relevans för inventeringsområdet sållats bort. Resultatet från utsöket redovisas i avsnitt 4.4.

Det utsök av skyddsklassade observationer⁴ som utfördes inför NVI:n 2018 omfattade även det nu aktuella inventeringsområdet. Detta utsök resulterade inte i några fynd av relevans för inventeringen 2020. Inget nytt utsök av skyddsklassade observationer har utförts.

Information om områden som är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken har hämtats från Naturvårdsverkets GIS-skikt i karttjänsten Skyddad natur. Detta omfattar Natura 2000-områden som är skyddade enligt 7 kap. 27 § miljöbalken, samt områden såsom naturreservat, nationalparker, djur- och växtskyddsområden och biotopskyddsområden. Skyddade områden finns i närområdet och resultatet från utsöket redovisas i avsnitt 4.2 och Figur 2. Information om strandskyddat område har hämtats från Länsstyrelsen i Skånes karttjänst för strandskydd. Inventeringsområdet berörs inte av strandskydd.

Information om nyckelbiotoper och naturvärden från Skogsstyrelsens och skogsbolagens inventeringar av skog har hämtats från GIS-skikt i Skogsstyrelsens karttjänst Skogens pärlor. Skogliga värden finns registrerade i närområdet och resultatet från utsöket redovisas i avsnitt 4.2 och Figur 2.

Information om objekt som omfattades av Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering har hämtats från GIS-skikt i Jordbruksverkets databas TUVÅ. Inga ängs- och betesmarksobjekt finns inom utsökningsområdet.

Såvitt Calluna vet har inga andra NVI:er eller utförliga artinventeringar gjorts tidigare inom inventeringsområdet. Däremot har NVI tidigare utförts för direkt anslutande utredningskorridor inom Hansa PowerBridge (Nilsson & Sandsten 2018). Dessutom har groddjur och särskilt skyddsvärda och naturvårdsintressanta träd inventerats inom inventeringsområdet (Ekdahl 2019; Ekdahl 2020).

³ **Naturvårdsart** – indikerar att området har naturvärde, har förutsättningar att vara artrikt eller att arten i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Naturvårdsart är ett begrepp inom SIS-standard för NVI, läs mer i bilaga 1.

⁴ **Skyddsklassade observationer** – innebär att fynduppgifter för specifika arter döljs eller diffuseras i varierande grad antingen för att skydda dem mot olika hot, eller för att uppgiftslämnaren begärt att observationen ska döljas (ArtDatabanken 2018).

Som stöd vid uppdragets bedömning av naturvärden användes SIS-standarden samt den litteratur som listas i avsnittet Referenser.

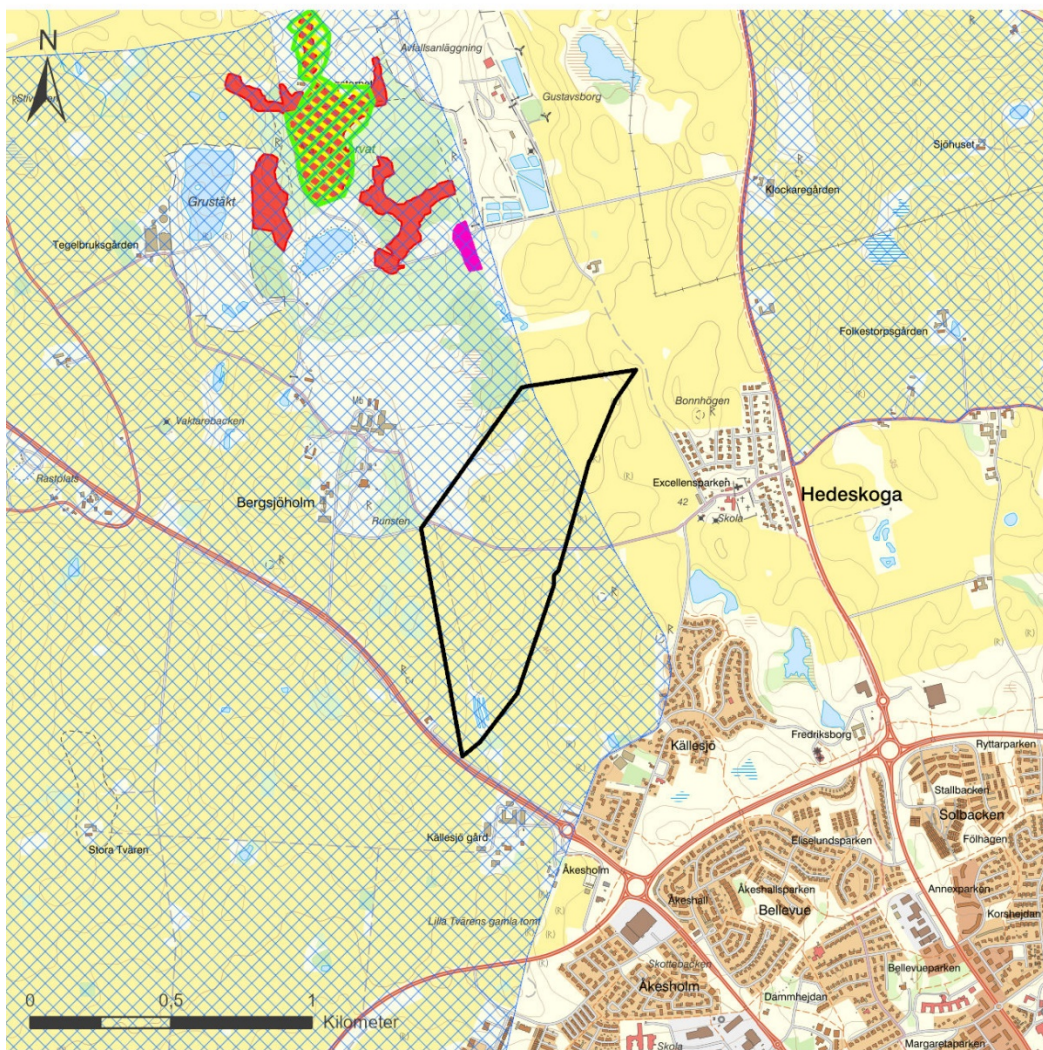
3.4 GIS och fältdatafångst

Fältdatafångsten har gjorts i ESRI:s fältapplikation Collector på en läsplatta. Lägesnoggrannheten för denna enhet är 5-10 m. Den geodatabas som Calluna använder i Collector har de attribut som specificeras i SIS standard 199000.

GIS-skikt med naturvärdesobjekt och biotopskyddsobjekt från inventeringen har upprättats. Till GIS-skikten finns även tillhörande metadatablad med bland annat beskrivningar av attributdata. GIS-underlaget har beställts av och levererats till uppdragsbeställaren.

TECKENFÖRKLARING:

Utredningsområde	Naturvärden Skogsstyrelsen
Riksintress Naturvård	Natura 2000 SCI
Nyckelbiotop	Naturreservat

Figur 2. Kartan visar områdesskydd, skogliga värden utpekade av Skogsstyrelsen och riksintresse för Naturvård inom inventeringsområdet och dess närmaste omgivning.

4 Resultat

4.1 Allmän beskrivning av inventeringsområdet

Naturen i inventeringsområdet domineras av jordbruksmark, huvudsakligen åkrar men även en del av en större betesmark. Inom jordbruksmarken finns även en del småbiotoper utspridda, i form av ett par buskbevuxna stengården, tre grävda småvatten, en allé och en åkerholme. Inventeringsområdet tangerar även ett par lövskogsdungar, för vilka mindre delområden ingår i inventeringen. I den ena dungen dominerar ask och skogslönn, medan den andra främst består av vårtbjörk och en del körsbär. En mindre samling träd i två rader finns även längs en delsträcka av gränsen mellan betesmarken och åkern (Figur 3). Den består huvudsakligen av bok och ek.

Åkrarna inom inventeringsområdet är stora och enhetliga med få småbiotoper. Dessa åkrar har lågt naturvärde och är av begränsad betydelse för den biologiska mångfalden. Betesmarken, trädmiljöerna och småbiotoperna i åkermarken uppvisar däremot naturvärden och är av positiv betydelse för den biologiska mångfalden. Särskilt träden uppvisar höga värden med förekomst av ett flertal gamla och grova träd med håligheter och mulm.

Nordväst om inventeringsområdet tar lövskogsdungarna vid Bjärsjöholm vid. Dessa ligger förhållandevis isolerade i ett annars öppet jordbrukslandskap. Spridningsmöjligheterna för skogliga arter är förmodligen begränsade i det omgivande landskapet. Ur detta perspektiv kan allén längs Bergsjöholmsvägen och det långa buskbevuxna stengärdet inom inventeringsområdet ha viss betydelse som potentiella spridningskorridorer.

Figur 3. En trädrad med ek och bok med håligheter står mellan betesmarkens södra del och intilliggande åker.

4.2 Skyddad natur och övrig känd kunskap om området

Inom inventeringsområdet finns ingen skyddad natur enligt 7 kap. miljöbalken. Inom en buffertzona på 1 km kring inventeringsområdet förekommer ett område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken (Figur 2). Detta är Bjärsjöholms ädellövskog, som är skyddat både som naturreservat (NVR-ID 2001801) och som Natura 2000-område enligt Art- och habitatdirektivet (SE0430134). Bjärsjöholms ädellövskog är belägen cirka 900 m NV om inventeringsområdet.

I lövskogsdungen vid Bjärsjöholm finns några nyckelbiotoper och skogliga naturvärden utpekade (Figur 2). Dessa är som närmast belägna cirka 500 m N om inventeringsområdet.

Merparten av inventeringsområdet omfattas av riksintresse för naturvård, benämnt Bjärsjöholm-Marsvinsholmsområdet (Figur 2). Endast åkermark i områdets nordöstra del ligger utanför riksintresset.

4.3 Naturvärdesobjekt

Vid inventeringen avgränsades totalt 9 områden med klassning som naturvärdesobjekt, fördelade enligt Tabell 2. Naturvärdesobjekten visas i kartan i Figur 4. I Bilaga 2 finns objektbeskrivningar för alla naturvärdesklassade områden. I objektkatalogen framgår motiven till naturvärdesklassningen och där finns även representativa bilder till objekten.

Miljöerna utanför de klassade områdena är så kallat *Övrigt område*, vilket innefattar områden med visst eller lågt naturvärde. De kan även omfatta områden som har positiv betydelse för biologisk mångfald men som är mindre än uppdragets minsta karteringsenhet (d.v.s. inom ramen för inventeringens beställda detaljeringsgrad).

Tabell 2. Fördelning av identifierade naturvärdesobjekt. Inventeringsområdet omfattar totalt 48 hektar.

Naturvärdesklass	Antal objekt	Sammanlagd yta (ha)	% av inventeringsområdets yta
1 högsta naturvärde	0	-	-
2 högt naturvärde	3	0,4	0,7
3 påtagligt naturvärde	6	6,0	12,4

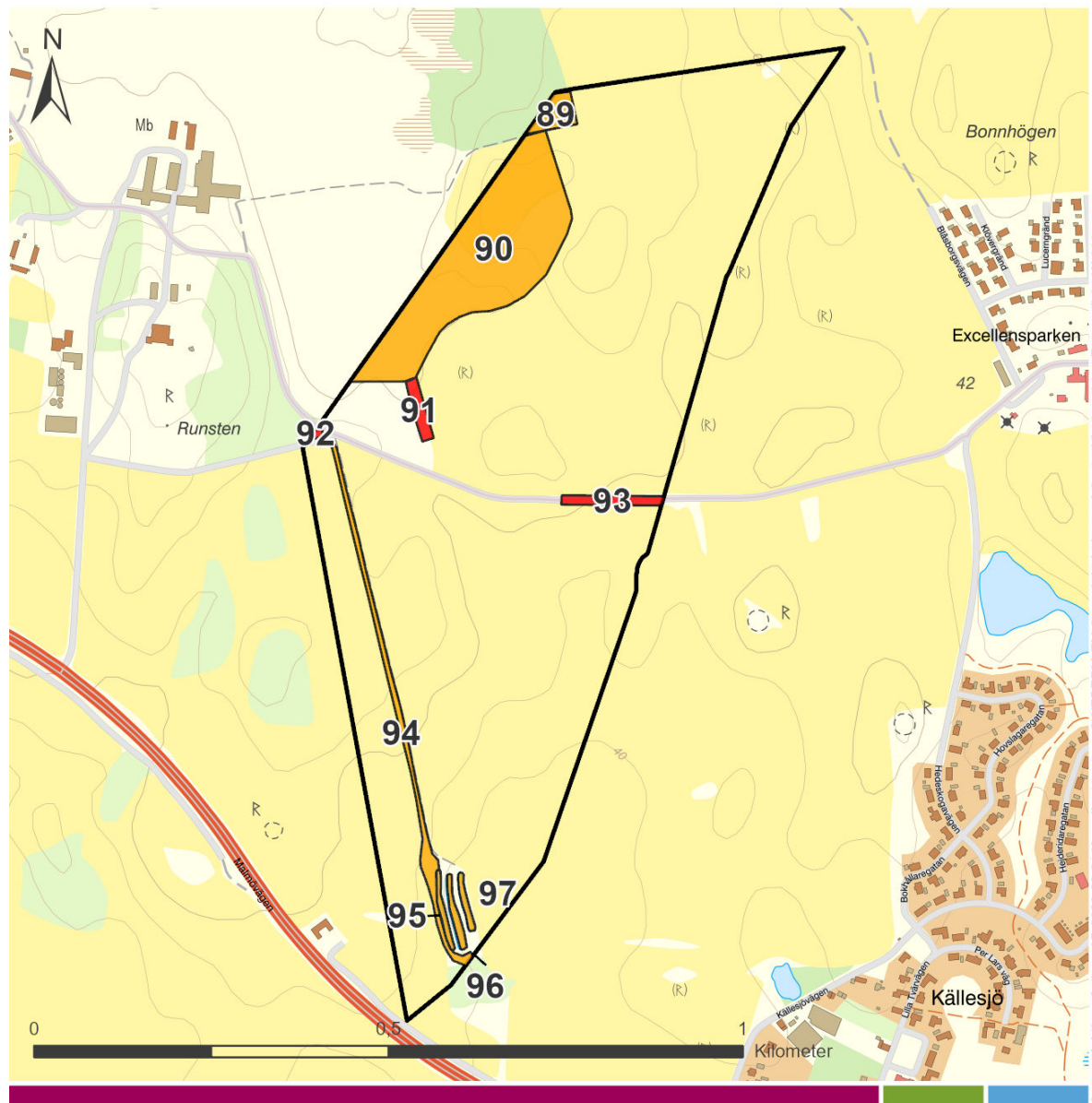
Naturvärdesobjekten med högt naturvärde (klass 2) utgörs av trädmiljöer som inkluderar gamla grova lövträd med för den biologiska mångfalden mycket värdefulla element som död ved och håligheter med mulm. Dessa strukturer är i synnerhet av stor betydelse för vedlevande insekter, men även för hålhäckande fåglar. Objekten utgörs av ett delområde av en ädellövskog med ask och lönn, en trädsamling med främst ek och bok i ett annars öppet landskap, samt en allé med främst mycket grova askar men även yngre hästkastanj. Ask är ett särskilt betydelsefullt trädslag med en lång rad hotade insekter knutna till sig. Flera av askarna uppvisar nedsatt vitalitet till följd av angrepp av askskottsjukan, men är vid liv och befinner sig förmodligen i ett stadium då de är mycket attraktiva för insekter. För att göra en definitiv klassning av dessa objekt skulle en inventering av vedlevande insekter behöva utföras. Vid förekomst av mycket sällsynta insekter skulle klassningen av något av objekten kunna höjas till högsta naturvärde (klass 1).

Påtagligt naturvärde (klass 3) uppvisas av betesmarken, en del av en lövskogsdunge, ett buskbevuxet stengärde och tre grävda småvatten. Betesmarken är välhävdad och förutom några enstaka buskar helt öppen. Stenar ligger här och var samlade i äldre odlingsrösen. Betesmarken uppvisar en tydlig fuktighetsgradient mellan torra backar och fuktiga sänkor. Särskilt i backarna finns en del blommande örter, exempelvis gråfibbla. Det buskbevuxna stengärdet bildar en värdefull brynmiljö med åtskilliga blommande buskar. De grävda dammarna utgör ett viktigt element i ett annars öppet åkerlandskap med få småbiotoper.

Åkermarken i området utgörs av stora enhetliga fält med få småbiotoper och bedöms ha låga naturvärden.

TECKENFÖRKLARING:

	Utredningsområde		2 Högt		8 Ej NV-objekt
	3 Påtagligt		4 Visst		6 Osäkert
	1 Högsta		5 Potentiellt		7 Ej bedömt

Figur 4. Kartan visar inventeringsområdet med resultaten från Callunas naturvärdesinventering där naturvärdesobjekten och deras naturvärdesklass framgår. Inga objekt i naturvärdesklass 1 påträffades vid inventeringen.

4.4 Arter

Naturvårdsarter

Vid Callunas inventering noterades 6 relevanta naturvårdsarter (se faktaruta nedan med förklaring av begreppet naturvårdsart). I utsök från ArtDatabankens databaser återfanns inga ytterligare relevanta naturvårdsarter inom inventeringsområdet. Däremot konstaterades att cirka 30 rödlistade insekter knutna till äldre träd är kända från Bjärsjöholm som helhet. Potentiellt kan en del av dessa arter förekomma inom inventeringsområdet i naturvärdesobjekt 91, 92 eller 93, där det finns äldre grova träd med död ved och håligheter med mulm. Ingen riktad inventering av vedlevande insekter har utförts inom inventeringsområdet.

De relevanta naturvårdsarterna redovisas i Bilaga 3. Där finns motiveringar till varför de har utpekats som naturvårdsarter, samt i de flesta fall en kortfattad beskrivning av varje arts ekologi.

Utöver de relevanta naturvårdsarterna återfanns i utsöket även några naturvårdsarter som rensades bort som irrelevanta i det här sammanhanget av olika skäl⁵. Det rör sig om skogsalm, som har dött av som fullvuxet träd och enbart förekommer som ungt sly utan naturvärde, och havsörn som enbart har rapporterats som förbiflygande vid ett tillfälle.

Tre av naturvårdsarterna i området är rödlistade (se faktaruta nedan med förklaring av begreppet rödlistad). De utgörs av ask *Fraxinus excelsior* som klassas som starkt hotad (EN) och av gulsparv *Emberiza citrinella* och desmeknopp *Adoxa moschatellina* som är nära hotade (NT). Ask minskar kraftigt till följd av askskottsjukan. Flera av askarna i området uppvisade nedsatt vitalitet och är därmed av mindre betydelse för artens bevarande. Dock kan det förmodas att dessa askar är mycket viktiga för vedlevande insekter, varför ask likväl är relevant som naturvårdsart. Gulsparv häckar längs det buskbevuxna stengärdet. Arten är rödlistad på grund av minskande population till följd av storskaliga förändringar i jordbrukslandskapet.

NATURVÅRDSARTER

Begreppet naturvårdsarter lanserades av ArtDatabanken som ett verktyg vid naturvärdesbedömning. Det är en samlingsterm för arter som är skyddsvärda genom att de indikerar att ett område har höga naturvärden, eller i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald (Hallingbäck, 2013).

Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter i identifierade Natura 2000-naturtyper, ansvarsarter, signalarter etc. Arterna kan finnas i upprättade officiella listor (t.ex. Skogsstyrelsens signalarter) eller vara sådana som inventeraren själv bedömer uppfylla definitionen för en naturvårdsart.

Calluna har upprättat ett eget verktyg med listor över naturvårdsarter och motiv till varför dessa anses vara naturvårdsarter. Verktyget används vid bl.a. naturvärdesinventeringar.

RÖDLISTADE ARTER

Rödlistningen visar risken att en art dör ut. Bedömningen görs bl.a. genom att jämföra artens populationsstorlek, utbredning, populationsförändring, samt grad av habitatfragmentering mot en uppsättning kriterier.

Som **rödlistad** benämns de arter som uppfyller kriterierna för någon av kategorierna:

- Nationellt utdöd (RE)
- Akut hotad (CR)
- Starkt hotad (EN)
- Sårbar (VU)
- Nära hotad (NT)
- Kunskapsbrist (DD)

Som **hotad** benämns de rödlistade arter som kategoriseras som antingen CR, EN eller VU.

Rödlistningsangivelser i denna utredning följer den senaste rödlistan (ArtDatabanken 2020).

⁵ Irrelevant naturvårdsart kan exempelvis vara att observationen är mycket gammal eller rör en art som är utgången i inventeringsområdet. Det kan även handla om arter som är rödlistade som vildväxande i Sydsverige men som frekvent förekommer som trädgårdsrymlingar i andra delar av landet, arter som har påträffats i trakten men där det saknas skäl att anta att den även förekommer i inventeringsområdet, fågelarter som säkert inte normalt är hemmahörande i området (som häckfågel eller knuten till en specifik rastplats), eller att fyndplatsen är så pass diffust rapporterad att det inte går att säga var arten hör hemma.

Desmeknopp (Figur 5) är en ört knuten till lundartade skogar. Rödlistningen baseras på en minskande population, sannolikt till följd av modernt skogsbruk.

Bland övriga naturvårdsarter kan guldlockmossa *Homalothecium sericeum* nämnas (Figur 6). Arten är knuten till äldre grova träd och är utpekad som signalart av Skogsstyrelsen.

Figur 5. Desmeknopp är rödlistad som nära hotad (NT) och växer i lövskogsdungen vid Bjärsjöholm (naturvärdesobjekt 92).

Figur 6. Guldlockmossa växer rikligt på de grova askarna i allén längs Bergsjöholmsvägen. Arten indikerar trädmiljöer med kontinuitet och är utpekad som signalart av Skogsstyrelsen.

Skyddade arter

Vid Callunas inventering noterades 1 art som omfattas av skydd enligt artskyddsförordningen (2007:845) och i utsök från ArtDatabankens databaser återfanns inga ytterligare arter. Den skyddade arten utgörs av gulsparv (Figur 7), som är skyddad enligt 4 § Artskyddsförordningen och prioriterad enligt Naturvårdsverket (se faktaruta). Gulsparven är prioriterad då den är rödlistad samt har uppvisat en kraftig populationsminskning.

Enligt 4 § 4 punkten artskyddsförordningen, är det förbjudet att skada eller förstöra de skyddade arternas fortplantningsområden eller viloplats. För gulsparven är det buskbevuxna brynet längs stengärdet (naturvärdesobjekt 94) som är av störst betydelse.

NATURVÅRDSVERKETS REKOMMENDATION GÄLLANDE PRIORITERING AV FÅGELARTER

Alla vilt förekommande fågelarter är skyddade enligt 4 § Artskyddsförordningen. Naturvårdsverkets handbok för Artskyddsförordningen (Naturvårdsverket 2009) säger emellertid att följande grupper bör prioriteras även om alla fågelarter omfattas:

- Arter markerade med B i artskyddsförordningens bilaga 1 (betyder att de är upptagna i bilaga 1 till EU:s fågeldirektiv).
- Rödlistade arter.
- Arter vars populationer har minskat med 50 % eller mer under perioden 1975–2005.

Denna prioritering har fått stort genomslag och därför väljer Calluna att endast redovisa dessa prioriterade fågelarter.

Utöver gulsparv konstaterades vid inventeringen att de grävda dammarna har viss potential för groddjur, men inga sådana observerades vid fältbesöket eller vid den groddjursinventering som gjorts tidigare (Ekdahl 2019). Alla groddjur är fridlysta enligt Artskyddsförordningen.

Figur 7. Gulsparv är prioriterad enligt artskyddsförordningen då den är rödlistad som nära hotad (NT). Foto: Ogün Turkey.

4.5 Generellt biotopskydd (7 kap. 11 § MB)

I inventeringsområdet avgränsades 20 objekt som omfattas av generellt biotopskydd (Tabell 2 och Figur 9). Det vanligast förekommande biotopskyddade objektet var odlingsrösen, vilka låg samlade i ett kluster inom betesmarkens nordöstra del (Figur 8). Bland vattenmiljöerna omfattas de tre grävda dammarna i inventeringsområdets södra del av generellt biotopskydd, liksom ett dike ute i betesmarken och ett dike i anslutning till dammarna. Därutöver omfattas några stenmurar, ett par alléer och en åkerholme av det generella biotopskyddet.

Av alléerna utgörs den ena av en dubbelradig allé längs en grusväg (Bergsjöholmsvägen). Längs grusvägens västra del har unga träd nyplanterats, men dessa omfattas inte av biotopskyddet då träden är för unga och klena samt inte heller ersätter gamla träd. På historiska flygfoton framgår att det inte fanns någon allé längs denna delsträcka under 1940 – 1970-talen. Däremot utgör den dubbla raden med träd belägen mellan betesmarken och åkrarna en biotopskyddad allé. Den står i "ett i övrigt öppet landskap", vilket innebär att objektet uppfyller kriterierna för att omfattas av det generella biotopskyddet.

Tabell 2. Objekt med generellt biotopskydd i inventeringsområdet som avgränsats vid naturvärdesinventeringen.

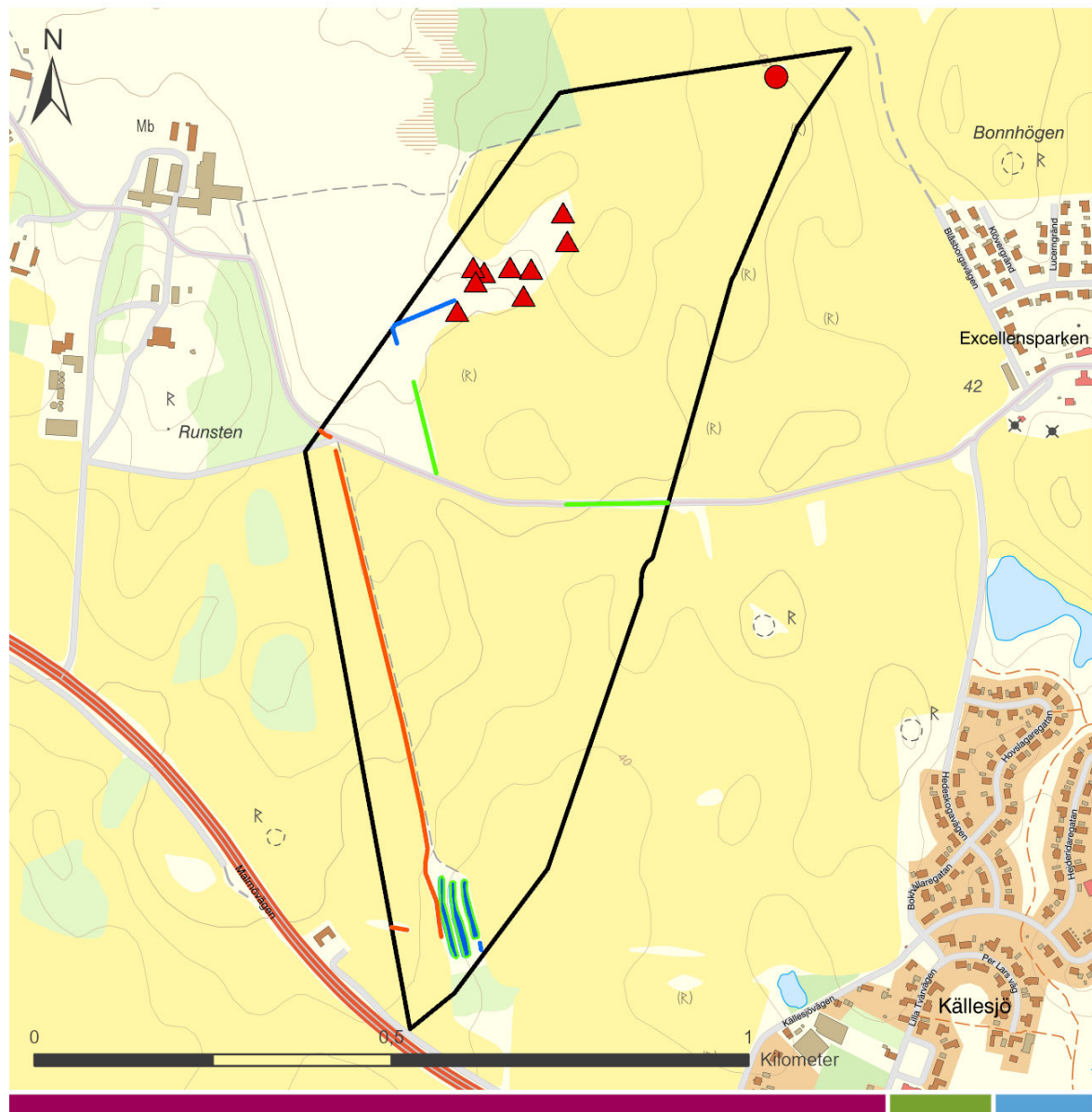
Antal	Typ av område	Ev. kommentar
9	Odlingsröse i jordbruksmark	Ett kluster med odlingsrösen i betesmarken.
3	Småvatten <1 ha i jordbruksmark	Grävda dammar.
3	Stenmur i jordbruksmark	Belägna i inventeringsområdets västra del.
2	Allé	En dubbelradig allé längs grusväg, samt ett objekt med träd i två rader mellan betesmark och åker.
2	Öppet dike i jordbruksmark	Belägna i betesmarken och i anslutning till dammarna.
1	Åkerholme <0,5 ha	Belägen i åkermarken i nordost.

Figur 8. Äldre odlingsröse beläget i torrbackarna i betesmarken.

TECKENFÖRKLARING:

- Utredningsområde
- Stenmur
- Allé
- Dike
- Åkerholme
- ▲ Odlingssä i jordbruksmark
- Småvatten

Kartproduktion: Calluna AB 2020-06-02 Koordinatsystem: SWEREF99 TM Copyright bakgrundskarta: Visionsstjänst Topografiska Webbkartan:

Figur 9. Kartan visar inventeringsområdet med avgränsade objekt med generellt biotopskydd från Callunas naturvärdesinventering.

5 Slutsatser

5.1 Diskussion

Naturvärdesinventeringen utgör ett stöd för att kunna tillämpa miljöbalkens portalparagraf 1 kap. 1 § liksom 2 kap. miljöbalkens allmänna hänsynsregler, 3 kap. 3 § om ekologiskt känsliga områden, samt 6 kap. om miljökonsekvensbeskrivning och annat beslutsunderlag. NVI:n kan även utgöra stöd för att tillämpa artskyddsförordningen, samt användas som underlag för att utveckla ekologisk kompensation och bevara biologisk mångfald.

Genom att ta hänsyn till NVI-objekten och artförekomsterna kan NVI-rapporten bidra till uppfyllnad av miljöbalkens krav, Sveriges internationella åtaganden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen.

Naturvärdesinventeringen påvisar ett antal områden som uppvisar påtagliga eller höga naturvärden, samt förekomst av en del naturvårdsintressanta arter. Samtidigt utgörs stora ytor av åkermark som inte hyser några stora biologiska värden.

I synnerhet trädmiljöerna inom inventeringsområdet uppvisar höga naturvärden. Grova ädellövträd med död ved och håligheter med mulm förekommer och skapar mycket goda förutsättningar för vedlevande insekter. Då ett stort antal rödlistade insekter sedan tidigare är kända från lövskogsmiljöerna kring Bjärsjöholm kan det antas att betydelsefulla artförekomster finns även inom inventeringsområdet.

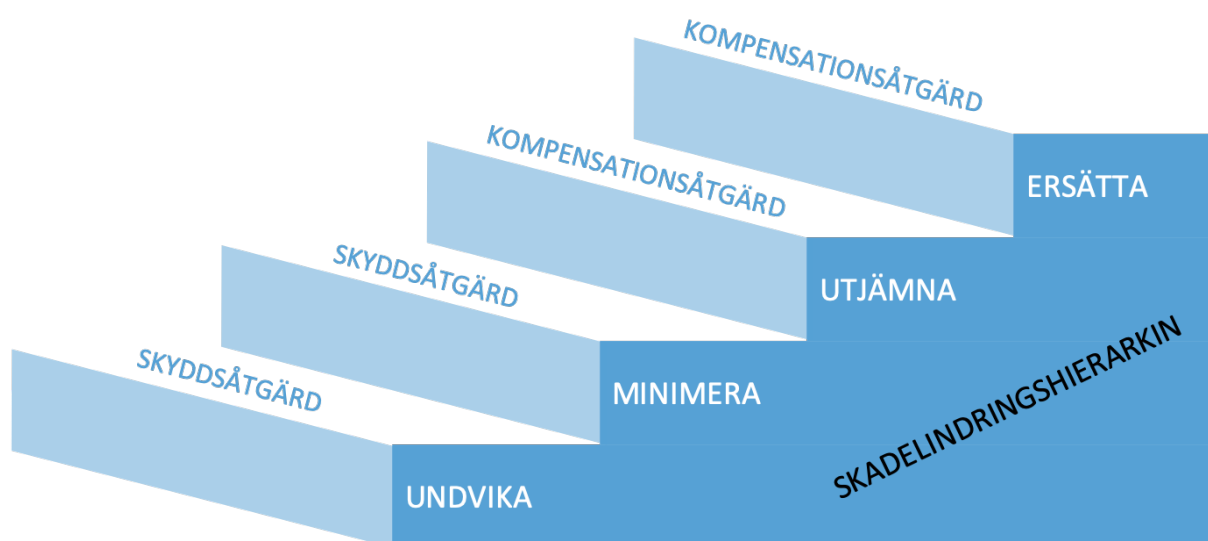
Betesmarken inom inventeringsområdet är betydelsefull då den uppvisar en tydlig fuktighetsgradient mellan torra backar med sydvända slänter och en fuktig sänka. Detta skapar en mosaik som möjliggör en högre artrikedom än i en enhetlig betesmark. De stensamlingar som är belägna inom betesmarken bidrar också till betesmarkens värde då de skapar livsmiljö och skydd för smådjur. Betesmarken är välvärdad av nötkreatur. Längst i söder blir betesmarken mer kulturpräglad och uppvisar en artfattigare vegetation med främst gräs. Här är naturvärdet lägre.

Åkermarken inom inventeringsområdet är enhetlig och saknar särskilda naturvärden. Däremot är de småbiotoper som ligger utspridda i jordbrukslandskapet av stor betydelse som livsmiljö för de arter som lever i och kring åkermarken. Småbiotoperna är fåtaliga och därmed av desto större vikt var för sig. Det rör sig om en åkerholme i nordost, trädraderna i gränsen mellan betesmarken och åkern, allén längs Bergsjöholmsvägen, några stengården i områdets västra del, samt de tre grävda småvattnen längst i söder. Samtliga dessa omfattas av generellt biotopskydd.

Särskild vikt bör läggas vid förekomst av arter som är skyddade enligt Artskyddsförordningen. Inom inventeringsområdet förekommer gulsparv, som är särskilt prioriterad enligt Naturvårdsverkets handledning för Artskyddsförordningen då den är rödlistad. För gulsparvens förekomst inom inventeringsområdet är det det buskbevuxna brynet längs stengärdet i söder (naturvärdesobjekt 94) som är mest betydelsefullt som häckningsmiljö. Betesmarken och djurhållningen i denna är också viktig som födosöksmiljö för gulsparven.

5.2 Naturvärdesinventeringens resultat i relation till skadelindringshierarkin

Skadelindringshierarkin (se Figur 8 nedan) är ett rekommenderat verktyg för att få struktur på hänsynstagandet när ett projekt ger negativ påverkan på naturmiljön (Boverket 2018).

Figur 8. Skadelindringshierarkin eller compensationstrappan. Vid exploatering ska påverkan i första hand undvikas eller minimeras, genom skyddsåtgärder. Först om detta inte är möjligt kan kompensation övervägas.

Inom det aktuella inventeringsområdet förekommer naturvärdesobjekt och naturvårdsarter enligt avsnitt 4.3 och 4.4.

Generellt gäller att naturvärdesobjekt av klass 1 och 2 har så höga värden för biologisk mångfald att påverkan bör undvikas. Objekt som har så höga naturvärden skulle kunna ingå i naturreservat med syfte att bevara biologisk mångfald. Även naturvärdesobjekt med lägre naturvärdesklass (3) kan ha sådana naturvärden och vara särskilt känsliga från ekologisk synpunkt att påverkan bör undvikas, annars om möjligt minimeras. I landskap där naturvärdena över lag är låga kan även påverkan på objekt med klass 3 behöva undvikas.

Generellt gäller även att naturvärdesobjekt ofta är i den storleken att man kan utgå ifrån att det behövs en skyddszon runt objektet för att undvika eller minimera påverkan inne i naturvärdesobjektet.

5.3 Behov av ytterligare inventeringar

Den aktuella inventeringen utfördes under goda förhållanden och kan förväntas återspegla områdets naturvärden väl. Ifall de planerade ingreppen leder till påverkan på de trädmiljöer som hyser grova eller ihåliga träd bör först en fördjupad artinventering av vedlevande insekter genomföras. I övrigt bedöms inget behov av ytterligare av inventering finnas.

Referenser

- ArtDatabanken. 2020. *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- ArtDatabanken. 2020. *Dyntaxa – Svensk taxonomisk databas*. [online] Tillgänglig: <www.dyntaxa.se>.
- ArtDatabanken. 2018. *Nationell skyddsklassning av arter*. [online] Skrivelse daterad 29 maj 2018. Tillgänglig: <<https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/fynddata/skyddsklassade-arter/>>
- Boverket (2018). *Frivillig ekologisk kompensation i planering och byggande*. <<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/ekosystemtjanster/verktyg/kompensation/>>
- Ekdahl, B. 2019. *Groddjursinventering 2019 för Hansa PowerBridge, Inför dragning av markkabel mellan Hurva station och Ystad*. Calluna AB.
- Ekdahl, B. 2020. *Kartläggning av skyddsvärda träd 2020 för Hansa PowerBridge – Inför dragning av markkabel mellan Hurva station och Ystad*. Calluna AB.
- Hallingbäck, T. (red.) 2013. *Naturvårdsarter*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Naturvårdsverket. 2012. *Biotopskyddsområden. Vägledning om tillämpningen av 7 kapitlet 11 § miljöbalken*. Handbok 2012:1, utgåva 1.
- Naturvårdsverket. 2009. *Handbok för artskyddsförordningen del 1 – fridlysning och dispenser*. Handbok 2009:2, utgåva 1.
- Nilsson, S. & Sandsten, H. 2018. *Naturvärdesinventering längs Hansa PowerBridge (Hörby, Sjöbo och Ystads kommuner) inför MKB, 2018*. Calluna AB.
- Nitare, J. (2019). *Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsens förlag.
- SIS (2014). *SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. Utvecklad av SIS-kommitté Naturvärdesinventering.

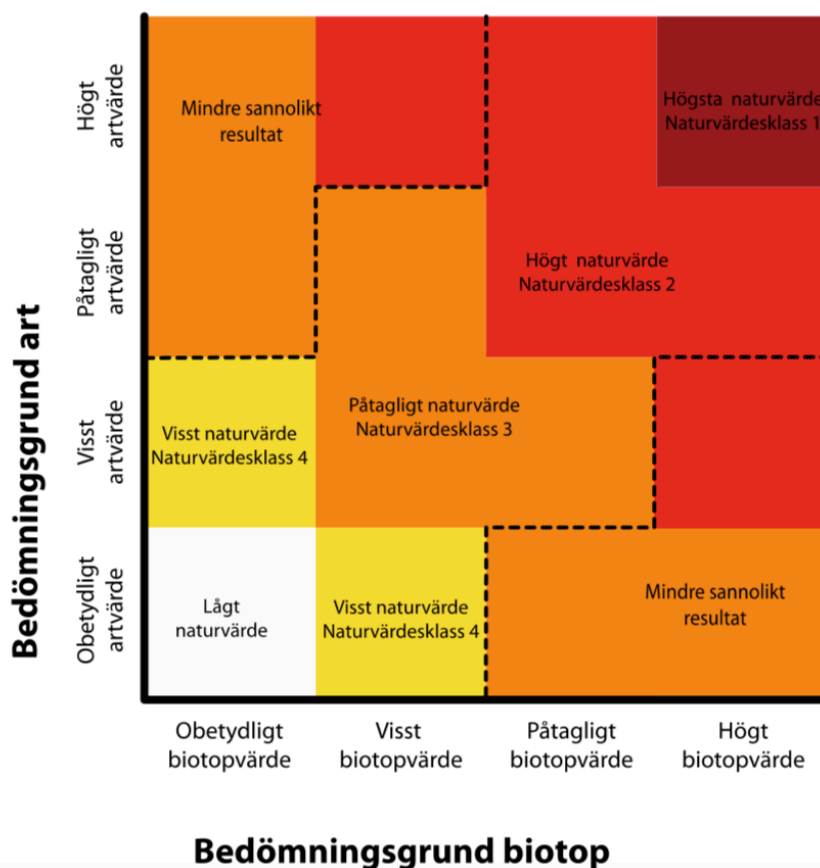
Bilaga 1 – Metodbeskrivning NVI (SIS standard)

Denna bilaga innehåller en kort sammanfattande metodbeskrivning för SIS standard SS 199000:2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning⁶.

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI:n resulterar i avgränsning av områden, naturvärdesklassning, objektbeskrivningar, artlista med naturvårdsarter samt en övergripande rapport. Naturvärdesbedömning görs utifrån bedömningsgrunderna biotop och arter (figur 1).

Bedömningsgrund biotop

Denna bedömningsgrund omfattar två aspekter: *biotopkvalitet* och *sällsynthet/hot*. En helhetsbedömning av biotopvärdet görs utifrån bedömningar av båda aspekterna. Biotopvärdet bedöms på en fyrgradig skala (obetydligt, visst, påtagligt och högt), se figur 1.

Figur 1. Bedömningsgrunderna för NVI. Matrisen visar hur utfall av bedömningsgrunderna art respektive biotop leder till en viss naturvärdesklass. Figur hämtad ur standarden (SIS, 2014).

Biotopkvalitet är olika faktorer som formar biotopen, t.ex. grad av naturlighet (påverkan), ekologiska processer, strukturer, element, naturgivna förutsättningar etc.

Sällsynna biotoper avser biotoper som är mindre vanliga inom ett visst geografiskt område.

⁶ Standarden i sin helhet kan köpas från SIS förlag.

Bedömningsgrund arter

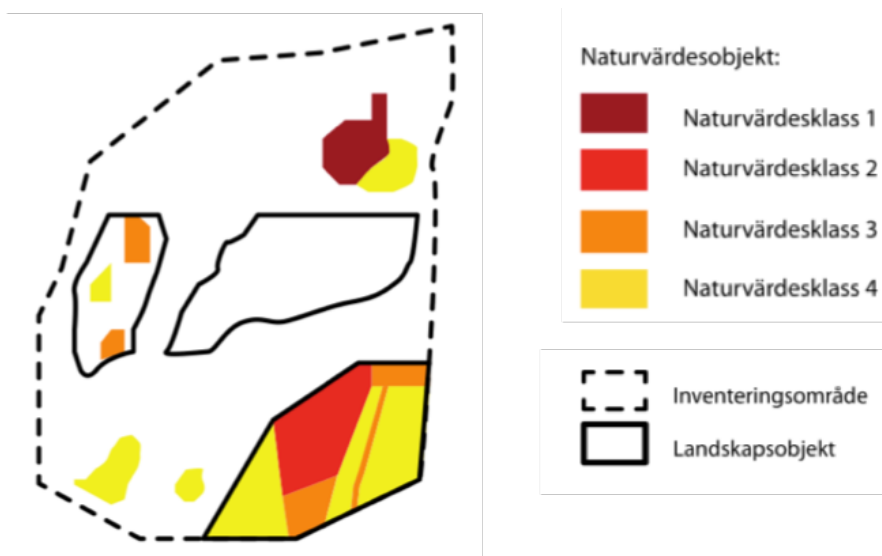
Denna bedömningsgrund omfattar två aspekter: *naturvårdsarter* och *artrikedom*. Artvärdet bedöms på en fyrgradig skala (obetydligt, visst, påtagligt och högt), se figur 1.

Naturvårdsarter indikerar att ett område har naturvärde, att området har förutsättningar att vara artrikt eller att naturvårdsarten i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för bl.a. skyddade arter enligt artskyddsförordningen, rödlistade arter, typiska arter (Natura 2000) och signalarter (ex. framtagna artlistor från Skogsstyrelsen och Jordbruksverket). Bedömningen för naturvårdsarter ska grunda sig på faktiska fynd av arter från inventeringen, Artportalen eller annat kunskapsunderlag och värdet bedöms utifrån både antalet olika naturvårdsarter, arternas livskraft och hur goda indikatorer de är för naturvärde.

Artrikedom ska bedömas utifrån artantal eller artdiversitet och är en viktig bedömningsgrund framförallt i naturtyper där kunskapen om naturvårdsarter är bristfällig.

Naturvärdesklasser

En samlad bedömning av det inventerade objektets naturvärdesklass görs utifrån utfallet för bedömningsgrunderna biotop och arter. I standarden finns en matris som ger inventeraren vägledning till vilken klass som ska sättas utifrån områdets biotopvärde och artvärde (figur 2). Om inventeraren inte kan ge ett säkert resultat för naturvärdesklass ska det anges att bedömningen är preliminär.

Figur 2. Schematisk bild av ett inventeringsområde med naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Figur hämtad ur standarden (SIS, 2014).

Objekt med naturvärdesklass utgör *naturvärdesobjekt*. I standarden finns följande naturvärdesklasser:

- **högsta naturvärde** naturvärdesklass 1 – störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- **högt naturvärde** naturvärdesklass 2 – stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- **påtagligt naturvärde** naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- **visst naturvärde** naturvärdesklass 4 – viss positiv betydelse för biologisk mångfald (*Naturvärdesklass 4 är ett tillägg och ingår inte i beställning enligt grundutförande*)

Landskapsobjekt kompletterar naturvärdesobjekt och innebär att naturvärde av landskapsekologisk karaktär ska redovisas som geografiska områden (se figur 2). Dessa kan avgränsas när landskapets betydelse för biologisk mångfald uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse.

Lågt naturvärde är de områden som inte uppfyller kriteriet för att utgöra naturvärdesobjekt och dessa märks inte ut på kartor. Områdenas karaktär ska dock beskrivas i rapporten tillsammans med den allmänna beskrivningen av hela inventeringsområdets natur.

Övrigt område kallas den yta som ingår i inventeringsområdet men som inte avgränsas som naturvärdesobjekt. Området kan då antingen utgöras av lågt naturvärde (se ovan) eller av naturvärde men att objektet är mindre än den minsta karteringsenheten i beställd detaljeringsgrad (se nedan).

Nivå och detaljeringsgrad

En NVI kan beställas och utföras på olika nivåer och med olika detaljeringsgrad. Det finns dels *förstudienivå* (där fältinventering inte ingår) och dels *fältnivå* (där både förstudiearbete och fältinventering ingår).

Vid *NVI på förstudienivå* identifieras naturvärdesobjekt utifrån studier av kartor och flygbilder samt tillgängligt kunskapsunderlag. Vid denna nivå är det tillåtet att låta bli att klassa områdena till naturvärdesklass, det räcker att ange "potentiellt naturvärde". Naturvärdesbedömning på förstudienivå har alltid statusen preliminär bedömning.

Vid *NVI på fältnivå* identifieras områden med naturvärdesklass 1, 2 och 3 och kan göras med olika detaljeringsgrad (se tabell 1 nedan). Identifiering av naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 4 är ett tillägg (se nedan) och ingår inte i ordinarie NVI på fältnivå.

Tabell 1. Storlek på naturvärdesobjekt som ska kunna identifieras för NVI fältnivå med olika detaljeringsgrader.

Detaljeringsgrad	Storlek på naturvärdesobjekt
Fält – översikt	En yta av >1 ha alternativt ett linjeformat objekt med en längd på >100 meter och en bredd på >2 meter.
Fält – medel	En yta av >0,1 ha alternativt ett linjeformat objekt med en längd på >50 meter och en bredd på >0,5 meter.
Fält – detalj	En yta av >10 m ² alternativt ett linjeformat objekt med en längd på >10 meter och en bredd på >0,5 meter.

Tillägg

NVI på förstudienivå och NVI på fältnivå kan kompletteras med ett eller flera av nedanstående tillägg. Dessa tillägg kan avse hela eller delar av inventeringsområdet.

Naturvärdesklass 4

Tillägget *Naturvärdesklass 4* innebär att även naturvärdesobjekt av denna klass avgränsas. Tillägget kan göras på både förstudie- och fältnivå.

Generellt biotopskydd

Tillägget *Generellt biotopskydd* innebär att alla områden som omfattas av det generella biotopskyddet enligt miljöbalken 7 kap 11§ och förordningen om områdesskydd ska identifieras och kartläggas, oavsett storlek.

Värdeelement

Tillägget *Värdeelement* innebär att element som är särskilt viktiga för inventeringsområdets naturvärde ska eftersökas, kartläggas och redovisas. Detta för att det ska vara möjligt att kunna se var värdeelementen i området förekommer, oavsett om de ligger inom ett naturvärdesobjekt eller inte. Tillägget ska göras i fält.

Kartering av Natura 2000-naturtyp

Tillägget *Kartering av Natura 2000-naturtyp* innebär att eventuella Natura 2000-naturtyper inom inventeringsområdet ska identifieras och avgränsas, samt att dess status ska bedömas. Detta görs enligt Naturvårdsverkets manualer för inventering av olika Natura 2000-naturtyper. Tillägget ska göras i fält.

Detaljerad redovisning av artförekomst

Tillägget *Detaljerad redovisning av artförekomst* innebär att förekomster av naturvårdsarter ska redovisas på karta eller med koordinater med en noggrannhet på 10–25 meter (beroende på satellitmottagning). Tillägget innebär inte att arterna eftersöks noggrannare, men att varje påträffad förekomst redovisas med större noggrannhet. Tillägget ska göras i fält.

Fördjupad artinventering

Tillägget *Fördjupad artinventering* innebär att specifika arter eller artgrupper inventeras. Metodik och tidpunkt anpassas efter de arter/artgrupper som eftersöks samt efter syftet med naturvärdesinventeringen. Inventeringen ska utföras under den säsong då arten/artgruppen är möjlig att identifiera och lämplig att inventera. Tillägget ska göras i fält.

Genomförande

Standarden beskriver hur en NVI ska genomföras med avseende på förarbete, utförande samt vad en rapport och redovisning måste innehålla. Där finns även anvisningar för hur ett naturvärdesobjekt ska avgränsas, det vill säga vad som får ingå i samma naturvärdesobjekt.

I standarden finns definitioner och beskrivningar av naturtypsindelning. I den tekniska rapporten finns även en vägledning vid naturvärdesbedömning för varje naturtyp.

Fynd av naturvårdsarter ska registreras i Artportalen eller motsvarande nationell databas för artobservationer i samband med redovisningen.

Bilaga 2 – Objektförteckning NVI

Naturvärdesobjekt nr 89

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Skog och träd	Triviallövskog	Påtagligt	Obetydligt
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Riklig förekomst av död ved av betydelse för den biologiska mångfalden. Fläder och körsbär bidrar med blommor och bär för pollinatörer och fågellivet.			Skogsbingel	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Del av lövskogsdunge. Här tämligen medelålders träd, främst vårtbjörk och en del körsbär. I buskskiktet gott om fläder. Gott om död ved från almar som dött i almsjukan. Svalört och skogsbingel i fältskiktet.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Säker	0,2
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
				

Naturvärdesobjekt nr 90

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Äng och betesmark	Öppen kulturbetesmark	Påtagligt	Obetydligt
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Välhävdad betesmark, vilket är en värdefull miljö för den biologiska mångfalden. Stenrösen bidrar med skydd för smådjur. Fuktighetsgradienten skapar variation som bidrar positivt till den biologiska mångfalden.			-	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Öppen välhävdad betesmark med en tydlig fuktighetsgradient mellan torra backar och friska svackor. Skiftande topografi. I delar av betesmarken ligger äldre odlingsrösen utspridda. Särskilt i backarna märks blommande örter som gråfibbla och backtrav. I svackorna svalört, sommargyllen och jordreva. Ängspiålrka häckar.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Säker	4,9
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
			Odlingsrösen omfattas av generellt biotopskydd, liksom ett dike i betesmarkens fuktiga sänka.	

Naturvärdesobjekt nr 91

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
2 Högt	Skog och träd	Brynmiljö	Påtagligt	Påtagligt
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Miljö med mycket värdefulla grova ädellövträd med håligheter och död ved. Hög potential för naturvårdsintressanta insekter. Håligheter även positiva för fåglar. Utgör ett viktigt element i ett annars öppet landskap.			Hög potential för vedlevande insekter.	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Lövträdsbevuxet stråk mellan åkrar i ett annars öppet jordbrukslandskap. Beläget längs en skarp sänka som tidvis utgör ett dike. Grova ekar och bokar, samt ett par sjukdomsdrabbade askar. Gott om håligheter och död ved.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Preliminär	0,2
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
			Diket omfattas av generellt biotopskydd. Träden står i två rader i ett annars öppet landskap och omfattas därmed av generellt biotopskydd som en allé.	

Naturvärdesobjekt nr 92

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
2 Högt	Skog och träd	Ädellövskog	Påtagligt	Påtagligt
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Äldre ädellövträd med värdefulla strukturer som håligheter och död ved. Ask förekommer, som är ett för insektslivet värdefullt träslag. Dock påverkan av askskottssjuka. Hög potential för naturvårdsintressanta vedlevande insekter. Förekomst av den rödlistade örten desmeknopp.			Desmeknopp (NT) Skogsbingel Hög potential för vedlevande insekter	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Del av lövskogsdunge med äldre ädellövträd. I det aktuella hörnet står ask och skogslönn. I fältskiktet märks skogsbingel, flenört, löktrav, vårlök, desmeknopp och svalört. Askarna med nedsatt vitalitet på grund av askskottsjukan men vid liv. Rikligt med håligheter och en del död ved.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Preliminär	<0,1 ha
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
				

Naturvärdesobjekt nr 93

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
2 Högt	Park och trädgård	Allé	Påtagligt	Påtagligt
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Ask är ett mycket viktigt trädslag för insektsfaunan. Håligheter och död ved skapar goda förutsättningar för naturvärdsintressanta insektsarter. Håligheter även positiva för fåglar. Utgör även ett viktigt element i ett annars öppet jordbrukslandskap.			Allémossa Ask (EN) Guldlockmossa Hög potential för vedlevande insekter	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Tvåradig allé längs grusväg mellan åkrar med främst mycket grova askar. Även en del yngre hästkastanj. Håligheter och död ved finns på askarna. Riklig påväxt av epifyter, främst lavar men även exempelvis guldlockmossa.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Säker	0,2
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
			Allén omfattas av generellt biotopskydd.	

Naturvärdesobjekt nr 94

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Åkermark	Brynmiljö	Visst	Visst
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Viktig småbiotop i ett annars öppet jordbrukslandskap. Stengärdet och buskagen erbjuder skydd och livsmiljö för djurlivet. Blommande och bärande buskar bidrar med värden för pollinatörer och fåglar. Den minskande och rödlistade gulsparven häckar.			Gulsparv (NT)	
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Buskbevuxet stengärde mellan öppna åkrar. Varierat buskskikt med exempelvis slån, hagtorn, fläder och körsbär. Häckningsmiljö för småfåglar som gulsparv.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Säker	0,6
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
			Stengärdet omfattas av generellt biotopskydd.	

Naturvärdesobjekt nr 95

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Småvatten	Antropogena småvatten	Påtagligt	Visst
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Vattenmiljö i ett öppet jordbrukslandskap där det annars råder brist på småbiotoper, vilket bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet i stort. Viktigt för insektsfaunan. Potentiell miljö för groddjur.				
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Grävd damm som förmodligen nyttjas för odling av kräftor. Flankeras huvudsakligen av bredekaveldun längs kanterna. Rikligt med vattenpest. Djupt vatten, något grumligt. Tecken finns på hög näringshalt och algblomning under sommaren.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Säker	<0,1
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
			Småvatten som omfattas av generellt biotopskydd.	

Naturvärdesobjekt nr 96

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Småvatten	Antropogena småvatten	Påtagligt	Visst
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Vattenmiljö i ett öppet jordbrukslandskap där det annars råder brist på småbiotoper, vilket bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet i stort. Viktigt för insektsfaunan. Potentiell miljö för groddjur.				
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Grävd damm som förmodligen nyttjas för odling av kräftor. Flankeras huvudsakligen av bredekaveldun längs kanterna. Rikligt med vattenpest. Djupt vatten, något grumligt. Tecken finns på hög näringshalt och algblomning under sommaren. Sothöna häckar.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Säker	0,1
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
			Småvatten som omfattas av generellt biotopskydd.	

Naturvärdesobjekt nr 97

Naturvärdesklass	Naturtyp	Biotop	Biotopvärde	Artvärde
3 Påtagligt	Småvatten	Antropogena småvatten	Påtagligt	Visst
Motivering naturvärdesklass			Naturvårdsarter	
Vattenmiljö i ett öppet jordbrukslandskap där det annars råder brist på småbiotoper, vilket bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet i stort. Viktigt för insektsfaunan. Potentiell miljö för groddjur.				
Beskrivning			Natura 2000-naturtyp	
Grävd damm som förmodligen nyttjas för odling av kräftor. Flankeras huvudsakligen av bredekaveldun längs kanterna. Rikligt med vattenpest. Djupt vatten, något grumligt. Tecken finns på hög näringshalt och algblomning under sommaren.			-	
			Säker eller preliminär bedömning	Areal (ha)
			Säker	<0,1
			Inventerare	
			Staffan Nilsson	
			Inventeringsdatum	
			2020-04-21	
Bild			Övriga kommentarer	
			Småvatten som omfattas av generellt biotopskydd.	

Bilaga 3 – Naturvårdsarter

I tabellen redovisas naturvårdsarter från Callunas utsök av arter i Analysportalen (med hjälp av Callunas filter för utsök av potentiella naturvårdsarter) och från Callunas fältinventering, inklusive information om arternas sällsynthet, signalvärde och ekologi. De arter som listas är relevanta för denna NVI och kan knytas till inventeringsområdet. Naturvårdsarter som knytas till något av naturvärdesobjekten listas även i bilagan för naturvärdesobjekt, så där kan alltså utläsas i vilket naturvärdesobjekt arten hittats.

Förklaringar till tabellrubrikernas förkortningar:

RL 20 = rödlistan från år 2020

RL 15 = rödlistan från år 2015

ÅGP = åtgärdsprogram för hotade arter

Tu = Tuva signalarter 2002-2004 (ängs- och betesmarksinventeringen)

Si = signalarter Skogsstyrelsen (Nitare 2019)

N2 = typiska arter Natura 2000 (funna i Natura 2000-habitat)

AD = arter listade i bilaga 2, 4, 5 i EU:s Art- och habitatdirektiv

FD = fågelarter listade i bilaga 1-3 i EU:s fågeldirektiv

ASF = skyddad art enligt Artskyddsförordningen

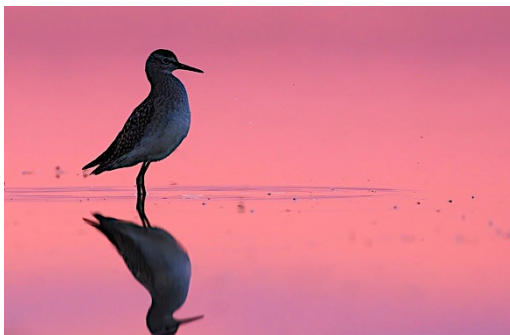
50% = negativ trend för fåglar, 50 % minskning 1975-2005

PFS = prioriterade fågelarter Skogsvårdslagen

Ca = Callunas naturvårdsart

K = källa (C=Callunas fynd, A=Artportalen, Ö=övriga fynd).

Art	RL 15	RL 10	ÅGP	Tu	Si	N2	AD	FD	ASF	50%	PFS	Ca	Information	K
Fåglar														
Gulsparv <i>Emberiza citrinella</i>	NT	VU							4§	X			Minskar på grund av det intensifierade jordbruket. Knuten till brynmiljöer och buskmarker.	C
Kärlväxter														
Ask <i>Fraxinus excelsior</i>	EN	EN											Minskande trädslag på grund av sjukdom. Friska fullvuxna träd har ett stort bevarandevärde.	C
Desmeknopp <i>Adoxa moschatellina</i>	NT	NT			X									C
Skogsbingel <i>Mercurialis perennis</i>						X							Typiskt inslag i lundfloran i ängsartade ädellövskogar.	C
Mossor														
Allémossa <i>Leucodon sciuroides</i>												X	Växer på grövre träd i öppen mark, ofta i alléer, bryn eller på solitära träd.	C
Guldlockmossa <i>Homalothecium sericeum</i>				X									Växer på grövre träd, ofta i alléer, bryn eller på solitära träd, samt på stenmurar.	C

CALLUNA

Hemsida: www.calluna.se • E-post: info@calluna.se • Telefon växel: 013-12 25 75

Huvudkontor: Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping